

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 50 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Немезіс народної апостазії.

I.

(К.) Будучий дієписець нашого культурного життя на Русі-Україні спинить ся певно на неодній неприродній появі, котрої не буде в силі виправдати прямим висновком з даних обставин питомих, наших внутрішніх, ані вислідом самої еволюції культурних змагань наших, лише хиба зможе їх виснувати з чисто вишніх впливів, та в ряди годи пояснить їх хиба неблагородними прикметами одиниць з нідра нашого загалу.

Товчок і неначе привід до народної апостазії, що дала почин до цілої «общерусскої» течії та «абеднітельної» проблеми в 1866 р., в котрій ще й до нині — на жаль — в нашім народнім житю глядіти належить традицій та «історических начал» наших московских перевертнів-абеднітель — розкрила що йно недавно оповіщена печатію переписка Лебединцева, обговорена широко і в московській навіть журналістиці.

Свіжо ще нам в тямці знаменита стаття нашого Осипа Мазюка в «С. Петербурских Ведомостях»...

Щож виявилось наглядно тим товчком зітхань до абедніть?

Ось що... Рубель, чи — сказати-б — насущний хліб!... Не ідея! Жадоба мамони і важки повела многих із нашої інтелігенції за кордон, де ставали з «галицької сволочі» — як їх звали Москалі — «русскімі»; тей скверний мотив робив із многих тут дома «русских труженнікоф» і патріотів твердого закала, він довів до проголошеня не наукового, етнографічного, етнологічного і лінгвістичного абсурда: «адін народ, адін язык».

Для літописи нашої культури се зовсім не облетно. Но щож? Виправдати се можна всеж таки подібними проявами

і серед иньших народів. Кождий має свої проблематичні екзистенції, як Німець каже: «dunkle Ehrenmänner», ба і славні та хоробрі Гельні в старовину мали свого Ефіяльта...

Ті з наших, що брали, брали мовчки, а за те заслугували ся голосно абедніть, засівали мертвечиною свіжю і до родну, галицьку, народню ниву, з котрої інощо в прозимци стаяла була груба верства снігу панцини і тьми кромішної... під спасенними лучами сонця свободи і національних відродин в памятнім 1848 році!

По хвилевій отямі 1848 року, коли то галицькі Русини, зібрані на «Головній, рускій Раді» оголосили себе частию малоруского народа, окремою від московского і польского і зі самостійною, питоною мовою, відмінною від сусідних двох славянских бесід, — вже невдовзі схиблое розвій дальший сеї народної первісної програми і поступенно вилазить у проводирів з їх непорожного міха... шильце: «Програма з 1866 р.» — не Русинів, а Дідницького помисл після поразки під Садовою.

Се було в народно-політичнім згляді. А в літературнім, язиковім? І в тім напрямі схиблое також.

Кличі незабутнього Маркіяна Шапкевича прогомоніли неначе безслідно.

Після его «Русалки Дністрової з 1837 р., сего галицького, літературного первісничка і по кількох річниках «Галицької Зорі» чисто народною, рускою мовою — починаєсь і розвельможує ся паламарщина, сумішка: церковщини, русчини, російщини, польщини і Господь знає, яких язикових елементів.

Праця язикова на галицькій Русі звела ся на безпутья.

Про се пишуть многі свої та чужі дієписці нашого письменства з відразою і глумом, а між ними виступає нейтральним а вельми строгим судцем тої доби безпутья

Мих. Драгоманів у своїм: «Галицько-руським письменстві».

Звідки взяв ся товчок і привід до такої прояви в тих двох напрямках: політичнім і літературнім, провідуюмо доперва із зносин Пог'одіна з визначними адиницями галицькими, а тепер Лебединцева переписка прояснила всесторонно ту темну карту нашого культурного життя в Галичині з минулої вже доби; що нині піддержує «історическі начала» і дальшу традицію тої центрифугальної сили, того обединительного сепаратизму, се вже зовсім ноторичне. Рентгенівский луч просвічує ту мниму опону «історических начал», а там в основі сияє цілим своїм блеском... не «русская ідея»... а русскої рубель!...

Не ідейність, а підлість зводить нині, а по части й перше, злих синів Русі до апостазії!...

Одначе в обороні безвинно пропащих слідує тут з притиском піднести, що ті, що брали, брали нишком та ховали в той великий, ненаситний, ба й діравий міх, звідки сторчало лише те страшне, обоюдне шило, котрим шпалли они Люксемівим мерзким способом у серці Неньки Русі-України... «Падлеци!» шептали певно з відразою і самі Москалі-рубледаві на тих проститутів народної ідеї... «Ренеґати-перевертні!» залунало на них з гурту усіх щирих Русинів-Українців... «Наймити нікчемні» додає вселюдна опінія, що викрила вже той мотив, те бряскаче жерело їх, «убежденій» або радше обіжденій (від їсти)!

Як було ж тоді, коли сеї мотив не був ще звісний загалови, бо глибоко був захований в кармані наймленних труженників?...

(Далі буде.)

2

Поступова Панна

Повість

Осипа Корженьовского.

Раз якось на початку червня стояла панна Сальома рано в відчиненім вікні і хотіла собі здати справу з сего щастя, з сеї радости, з сего, що так скажу, душевного здоровля, котре у своїй груди на вид природи відчувала, що їй окружала. Се вікно виходило на просторе подвірє застелене муравою. На его середині стояло пару старевезних лип обсіпаних цвѣтом. Ліворуч видніли ся газони, цвѣтники та кльомби гарного огорода, що гень далеко розтягав ся. По середині штахетів, котрі відгранічали огород від подвіря, стояла невеличка, мурована церковця. Її двері виходили на подвірє. Прямо перед вікнами на другім подвірю стояли хозяйські будинки і стайні майора. Праворуч були в'їзні ворота, прибрані прекрасними тополями, а вихиливши ся крихітку з вікна, бачивсь широкий, рівний шлях, що тягнув ся селом, дальше греблю з гучащими млинами і велике, водяне плесо, над котрим росли верби та молоді топо-

лі. Зарання свіжість, літне, оживляюче тепло, чисте неначе шафір небо, красна, зелена, повна Божих дарів земля, втискали силоміць в єї серце філії щастя, котрі панна Сальома через своє філософічне длячого неначе через який опует впускала. А вже вражіння, котрих зазнавала, були свільнійні, чим ся неприродна загага і мали її вже проривати, бож панна Сальома вже почула, що в очах єї закрутили ся сльози, коли ввійшла бліда, стрівожена, заплакана мати.

— Що то мамі? — спитала дочка, цілуючи єї руку.

— Ах! моя Салюно! — одвітила пані С* — я ще дрожу на згадку сну, котрий мене над ранком стрівожив. Панна Сальома усміхнулася, що коли достерегла мати, додала: — Усміхаєш ся моя дитинко! Помічаю вже з жалем від якогось часу, що ти в нич не віриш.

— В сні не вірю, моя мамо, як рівнож в страхи. Але що же мамі снило ся? Нехай но мамо скаже, я мамі вилочу, що сеї сон означає і для чого мамо его мала?

— Зле то моя дитинко, що хочеш собі зараз все пояснити і се твоє нещасне длячого мене часто гризе.

— Чиж маємо на се розум, щоби его не уживати? Щож можна би сказати о чоловіці,

наколи би очи, котрі він має до дивленя ся, заплющив і ходив так на омакки.

— Не хочу я з тобою запускати ся, бо ти від мене розумнійша, — одвітила мати сумно, — знаю тільки, що від тепер засипляти му з страхом, бо буду лякала ся нових снів. В них ходить о тебе, моя Салюно, тому не подивуй ся, що видиш мене стрівожену і заплакану.

— Що же прецінь мамі снило ся? Нехай но мамо скаже! — Се питанє було наслідком доброго серця панни Сальоми. Знала она, що ненці стане легше, наколи виговорить ся.

— Снило ся мені, моя рибко — промовила пані С* — що я ходила з тобою по лузі, на котрім було повно найгарнійших цвѣтів. Ти їх зривала, але в перед, заким ти ними заквітчалась і налюбовалась їх запахом та барвою, розгібалась листочки і шукалась чогось то в осередку шпилькою. Я зробила тобі увагу, що ти в той спосіб псуєш лише квітки, котрими так чудно-гарно Бог прикрасив луг; ти тоді усміхнула ся так, як і тепер усміхаєш ся, мене се обидило, або радше засмутило, я задрожала в глибині душі, не знаю чому, а сиромігши ся на відвагу, стала тобі много і голосно говорити, однак не тямлю вже о чім. Знаю тільки всебого, що слова мої плили бистро мов філя, а в серцю та голові було їх завсїгда повно, хотя вили-

Допись з Відня.

Похорони Івана Головацького,
б. редактора «Вістника зак. держ.».

De mortuis nihil nisi bene — є утерта по- словиця і тої й ми держимо ся. Одначе годї прецінь здержати ся від деяких сумних гадок, що так і перли ся на ум видця, коли глядів на похорони чоловіка, стоявшого чверть віку в державній вправді службі, але всеж таки у службі для своєї народности.

Від року 1870 до 1895 включно, отже повних 25 літ з обовязку мав він працювати для своєї питомої мови, а в такій довгій добі міг був много а много придбати для нас «будучи редактором такого поважного і всестороннього видання як «Вістник зак. держ.» Хто з юристів перейде мислю або оком увесь материял нашого законодавства державного і всіх розпоряджень за ту добу від 1870—1895 р., тому стане ясно як бивний лексикально-науковий засіб міг Головацький приспорити для свого язика, науки права в ріднім язичі, а особливо для рускої, правничої термінології.

Одначе на жаль і єго на тім важнім становищі не поминув той злочасний одур, ширений нашими абеднітелями, котрі пустили серед Русинів тумана про «адін народ, адін язик».

Небіщик, простенький чоловічок, що єму Господь вділив не много ума, хватив ся сего за проводом імовірно свого брата псевдо-лінгвіста Якова і писав собі, так би сказати, ні для людей, ні для слави, а от-так собі. За цілий той час свого урядованя не посвятив ні хвилини, ні шелюга на нічо питома — рідне, не прочитав, ні не купив ніякої нашої книжки, ні часописи, а знехтовавши цілу нашу літературу і руско-український язик — ніби з якогось обединательного принципу — та з'ігнорувавши усі культурні змаганя Руси-України, він відорвав ся був зовсім з тим «Вістникомъ законвъ державныхъ для королевствъ и краевъ въ державной думѣ заступленныхъ» від народної почвы і виробив собі свою лінгвістичну сумішку, церковно-руско-польно-германо-рутенську мертвечину, названу тепер від него: «головацькою» і тою без втоми мордував чверть століття те виданє, котре земляки пізнавали хіба по тім, що оно для них, що Німці значили єго у сподї допискою: («Ruthenisch»).

Тож і не мало напротестували ся земляки — між ними і проф. рускої мови і письменства на університеті у Львові, Др. Ом. Огоновський — проти такого калічення русчини, а всі, кому дорогий є розвій нашого язика, — кромі москвофілів — сьміяли ся з такої карикатурної урядовщини.

вали ся ручаєм. Одначе мабуть сказала я щось недорічного, бо ти розсьміяла ся.

— Ах! моя мамо! — згомонїла панна Сальома помішана і засоромлена.

— Але ледви понїс єя гомін твого сьміху, коли єго відбила якась глумлива луна. З землі, на котрій ми стояли, піднесла ся з'їдлива, густа пара, окружила тебе, обслонила... ти счезла з моїх очей. Коли я стала кричати, накликати тебе по імени, простягати ід тобі руки, бігти за тобою, мої ноги були заплутані, голос душив ся в грудях, тільки сльози плили свобідно... — і так я проснула ся заплакана. Дорога Сальюно! завтра субота, ходім обі до сповіді — додала мати, горнула в обнятя улюблену доню і плакала ревно.

— Нехай но мамо зволить сісти, — промовила Сальома, цілючи єї руку. Сіли отже обі при відчиненім вікні, а дочка-філософка з сумним оком, з усьмішкою на прекрасних устеньках, говорила ось так до стрівоженої і заплаканої матери:

— Теорія снів, моя мамко, і всіх наших привидів ось така: У нашій голові є варетат, а у нїм кожда сила, якою ми надлені, звершає свою роботу. Ся челядь робить досї все складно, доки доглядач сего варетату, розум, чуває і вислідки єї роботи привалежно порядкує. Тому то, моя мамо, коли паний чоловік баламутить, се значить ся, що випари трунку за сильно порушають ум, позбавляють єго діяльности

З кінцем 1895 року пішов пок. Головацький 85-літнім стариком у відставку, а хоч мимо 50-літньої, державної служби (загалом) не дістав ніякої відзнаки, то всеж побирав цілу заслужену пенсію, а навіть активальний додаток.

Так ніким незаний і про нічо й нікого не дбаючий, забутий своєю нацією, що єї мові забарикадив був на чверть віку дорогу до дальшого образованя і розвою, помер на чужинї сей «твердо-русскій діятель», а єго домовину окружали лише знакомі Німці з Wäh- ring-u, де небіщик мав свої реальности...

В завіщаню єго мабуть не буде ніякого відказу на науковий фонд тов. ім Шевченка або на Просвїту, — здає ся, він у своїй тісноті не знав навіть о їх єствованю. — Але імовірно і ніяке гощество нічого не дістане...

Привезла Німота пок. Івана у св. Варвару, де єго за життя ніхто ніколи не бачив, сьвященники відправили що слід, та й тільки пращаня з усїм рідним — питомим у бувшого руского(?) редактора.

На посмертних оповістках подала єго оставша родина навіть назвиско фальшиво — знімчено: «Johann Glowazki», називаючи єго «Hof- und Gerichts-Dolmetsch(?)»

Вельми сумно творило ся, глядячи на сей обхід, бо всеж таки були се похорони визначного — бодай становищем — Русина, що — на лихо — відбив ся від своєї народної основи...

В лавках церковці видно було кількох товаришів покійного з редакційного бюро, а між ними понору глядів на домовину теперішній редактор «Вістника» Др. Ол. Кулачковський, котрий у безпутю свого попередника міг лише бачити відстрашаний примір, яким шляхом не яло ся єму ступати ні лично про себе, ні в урядованю своім.

Оттак тихо, без гомону похоронила Русь-Україна ще одного зі своїх заблудших синів, що по серці та по урядови винні були їй инакше послужити...

Земля єму пером!..

Смерть президента Франції.

Президент французкої республіки Фелікс Фор помер вчера о год. 10. вечером в наслідок удару апоплексії. О год. 6. вечером працював президент в своїм кабінеті, коли нагле зробило ся єму слабо і він покликав свого секретара Легала. Сей уділив єму першої помочи і післав за лікарем. Мимо сейчасової, лікарської помочи президент стратив притомність вже коло 8. год. вечером, а о год. 10. помер в окруженю родини.

Жалобну вість закомуніковано зараз таки обом президентам палат і міністрам та повідомлено телеграфічно префектів і підпрефектів,

і позваляють бутьи маячні і памяти. То саме діє ся в горячці та божевільстві. В сїм останнім випадку не слабїє маячня, ні память, де вже они черезмірно сильні і в безнастаннім русї, одначе їм недостає уладчика, котрий би зложені в них образи, що назад тиснуть ся, упорядкував і кождей з них умістив в льоїчно-му наступстві.

З похиленою головою, з зложеними на колїнах руками, слухала мати сего розбору, а панна Сальома відкахикнувши продовжала:

— Тож видить мамо, що сон не тільки є відпочинком тіла, але і відпочинком голови та задержанєм цілого варетату мислення. Поки чуваємо, ум все порав ся і працює, про се яко найбільше утомлений найперше устає і відпочиває, пізнійше память, а в кінци доперва маячня, сила більше всіх пружиста, сьвіжа. Коли проснемо ся, вона знову найперша зриває ся і свавольить, поки не просне ся ум і не приведе єї до порядку. Звідсіля то, моя мамо, приходять нам сні тільки при засипляню і при пробудженю, звідси суть они не вже-ж чим иньшим, а диким та безладним повторенєм і помішанєм образів, котрі вже були в голові; звідси приходять всі видьма тільки у такім полусоннім стані або по якімсь черезмірнім висиленю уваги і надзвичайнім стомленю розсуджуючої сили. Тож видить мамо, чи можна привязувати яку вагу до снів та привидів, або яке значїне, коли они суть природним впливом на-

щоби публично оповістили нещастє, яке діткнуло французку республіку. В Парижі рознесла ся вість про смерть президента доперва по півночі, після представлень в театрах. На улицах не видко зміни, всюди панував спокій, лиш на елізейській площі зібрали ся товни публіки.

Франц Фелікс Фор уродив ся в Парижі 30. січня 1841 року, числив отже 58 літ житя. Якийсь час він був президентом торговельної палати в Гаврі, а підчас французско-німецької війни 1870 і 1871 року був шефом баталїону рухомої гвардії. Відтак виступив на політичну арену під республіканським стягом. В р. 1881 вибрали єго послом з Гавру і в тім самім році він став секретаром при міністерстві торговлі і колоній в кабінеті Гамбети. Се становиско покинув по році, а відтак від року 1883 займав єго знов через два роки. При виборах в р. 1885 вибрано Фора послом з департаменту Секвани і по третій раз він займає посаду секретаря колїоній в кабінеті Тіларда. Відтак в р. 1889 вибрано другий раз послом з Гавру, а по уступленю президента Перієра, котрий по замордованю Карнота станув був на чолі республіки, Фелікса Фора надїлено сим найвищим достоїнством в 17. січня 1895. р. на час до р. 1902. Так отже смерть заскочила єго в 5. році єго урядованя.

Наглу кінчину президента в часі найбільшого розстрою республіки треба уважати великим нещастєм для Франції і небезпеченством для єї республіканського устрою.

Кажуть, що конгрес для вибору нового президента збере ся в як найкоротшій часі, а кандидатом вказують президента кабінету, Дурю-а, а також Лобет-а, Меліне-а і Дежanel-а.

Галицка каса ошадности.

Натови в касі ошадности не устає, мимо всяких успокоєнь і виглядів на поруку краю та підмогу держави. Зачинають напливати до будинку каси при ул. Ягайлоньській вже і селяни з подальших сторін, а поліція і сторожа огнева мусять удержувати порядок. Нових позичок не дають в щадничій касі, а на давні (векслевї) приймають сплату в дотеперішній висоті (10%). Виповідженя вкладок надходять безнастанно з провінції, а заразом відкликують свої виповідженя ті, котрих успокоїла підпринята акція санаційна. Для всякої певности звернув ся був пос. Стапінський до намїстника з просьбою о виясненє стану справ щадничої каси. Покликаючись на те, що на справоздавчих зборах зачитують єго виборці: сьвященники, начальники громад і властители вкладок, що мають діяти з вложеними в касі капіталами і жадають єго особистого осуду на справу теперішних непорядків і заповідженої санації каси, посол про-

шого устрою?... скоро дають ся так по просту обяснити. Чудес, моя мамо, нема, а на будуче се тільки правдою, що може розсудити ум.

— Більше нічого? — згомонїла мати, зводячи на ню очи, з котрих плили сльози.

Ледви що отворила уста панна Сальома, щоби мати рішучо одвітити, взяв ся на подвірю гамір. Застрашені люди утїкли від воріт. За ворітьми на улиці розляг ся страшливий дудонь і туркіт розігнаної коляси. Мати і дочка схопили ся з своїх місць, виглянули в вікно і спостерегли пару сполошених коний, що вбігали на подвірє, таскаючи отворену колясу. Конї були карі, окриті потом. З їх роз'огнених нїздер бухав дим, а з писків, котрі вже не чули зубил, бризкала піна. Упряжа на них була рівнож темна, подорожна коляса такої барви, одначе відломаний дишіль відобрав моготу кермованя. Не зважаючи на се, стояв у ній молодий чоловік, з сьмілою постановою. Одною рукою держав ся він злегка кізла, другою стягав віжки, котрі єму що хвиля висковзали ся. Як лодка на філях, так кидала ся коляса без дишля в право і в лїво, одначе молодець зовсім не холитав ся. На гарнім, хоть черезмірно блідім єго лицю не видко було ні помішаня ні перестрахоу. Тільки круче, густе єго волосє маяло ся від великого розгону на вітрі, а темні вуси і запнята під шиєю чорна одїж відбивали ще різчійше мраморну блідість сего супокійного, виразистого лица. Коли перелїтав попри вікно, в котрім стояли обі

суть намісника о докладнійшій інформації, бо ані обіжник намісництва, ані письмо президента Тхуржницького не можуть успокоїти загалу, позаяк гаранція, яку дають сї письма, відноситься властиво лише до судових депозитів. Поголоска, що сойм займе ся сею справою, не може ще здержати властителів вкладок від виповідження своїх грошей, бо акція сойму може протягнути ся, а небезпеченство росте з кожною хвилиною. Тому значив пос. Стапівський, що лише порука намісника самого може дати достаточну певність безпеченства і просив о дотичне пояснене, чи справді є така порука, що могла би цілковито заспокоїти затревожену опінію.

На се заявив намісник, що не може уділити жадних поясненень понад се, що було в урядових оповіщенях. Коли-б на будучність мав що оголосити публично, то зробить се в урядовій дорозі. Ручити не міг би за нічо, хіба своїм приватним мастком. Фондами скарбу розпоряджає міністер скарбу, а в імени краю може лише сойм дати гаранцію. Кого не могла заспокоїти дотеперішня акція для санації каси, той може винівити свою вкладку, а коли набере певности безпеченства тої інституції, може відтак відкликати виповіджене. На кінці додає намісник, що ті чинники, що впливали успокоюючи на опінію, віддали добру прислугу обом сторонам.

Тільки намісник. З других жерел доходить вість, що замкнене рахунків в щадничій касі є вже на покінченню. Соймови пропонують докладний білянс каси. Та ще не рішено питання, чи проєкт санації щадничої каси увійде до сойму як правительственне предложене, чи від виділу крайового. На всякий спосіб ще до понеділка заваде дотична депізіція. З кінцем цвітня, або на початку мая, як у звичайнім речинці, будуть скликані загальні збори членів каси ощадности і на них пропонують проєкт нових статутів. Очевидно загальні збори мусять їх прийняти, бо в противнім разі правительство само надало би їх інституції. Ухвала загальних зборів є потрібна на те, щоби ратувати автономістичний устрій гал. каси ощадности.

НОВИНИ.

— **О мандат посольський** з міста Коломиї, опорожнений по уступленю п. Щепановського, наміряє старати ся гр. Едмунд Старжинський.

— **До руских пань** звертаєсь о. Данило Танячкєвич з пригадкою, що вже час подумати над приспоренем фантів на дяківську льотерію. Ціла справа залежить тепер від руских пань, паночок, товариств жіночих і наших дівочих інституцій, котрі надсилаєм предметів ручної жіночої роботи церковного характеру для богослуження і церковної окраси, мають найлучшу

жінчини, обернув ся раптом і панна Сальома достерегла єго очи, що неначе два розжарені вуглі на ню блиснули. Вона мимохить присіла і дивний мороз пішов по цілім тілі. Однак се була тільки хвилинка, коротка наче блискавка. Коляса полетіла дальше, кидана в право і в ліво. Коні несли єї просто до тої церковці, о якій повисше згадалисьмо. Нараз, зглянувши перед собою таку заперу, завернули в право. Тим превеликим оборотом заточила ся коляса, ударила з цілою силою о виставу церковці і розлетіла ся на кусні. Останки, котрі ще держали ся купи, потягнули коні на друге подвірє, де їм вже заперли вихід, а той молодець, викинений під колясу, зістав на місци без памяти.

Крикнула мати, але ще сильнійше, глубше і переразливійше крикнула дочка. Коли схаменили ся, вибігли обі і стали кликати о ратунок. Люди піймали вже на другім подвірю розгукані коні. Вони стояли тепер біля себе тихі, смиренні, дрозачі, неначе-б соромили ся сєї сваволі і нанесеної шкоди. Був там саме майор. Він казав їх завести до стайні і не міг надивити ся на сї чудові сотворіння, бо їх красота переходила в сє, що досі бачив, а був він старий комонник і великий знаток.

(Далі буде).

нагоду дати доказ, що розуміють належито свій патріотичний обовязок. Надсилати належить під адресою о. Танячкєвич, Закомаре, почта Ожидів.

— **Руско-народний театр** гостить тепер в Бережанах і дає отсї представлення: в четвер 16. лютого відограно »За хлібом«, комедию в 5. актах, а відтак вийдуть на сцену: в суботу 18-го »Мікадо« оперета в 2 актах; в неділю 19. »Хата за селом« народний образ зі сьпівами і танцями; в второк 21. »Баби« комедию в 4. актах Жигм. Пшибильского і Клем. Юноші; в четвер 23. »Не ходи Грицю на вечерниці« народний образ зі сьпівами і танцями; в суботу 25. »Бідне дівча« оперета в 5 актах; в неділю 26. »Не судилось« штука в 5 актах.

— **Вечер з танцями** устроює »Руска Бєсїда« в Самборі в четвер дня 23-го лютого в сали народного Готелю.

— **Ратункова спілка.** На днях відбула ся в Станиславові розправа против 16-літної доньки дозорця вязниці, Матильди Данцевич, против звісного з ідіотизму барона Йосифа Бруницького, дозорця вязниці Івана Шкрабяка і Івана Савки та Генрика Ульрайха, залізничного возівника за те, що 7-го падолиста 1898 р. допомогли утечи з станиславівської вязниці збанкрутованому панкові Константину Мора Коритовському. Читателі певно ще памятають, що Коритовського увязнено під закидом обманьства, довершеного в сєй спосіб, що за куплені воли заплатив фальшивими векслами. Вправді пізнійше по ближших доходженях мало показати ся, що ті векслі були добрі і на тій основі утікшого Коритовського угорскї власти не хотять доси видати, але в критичній хвили Коритовський будь-що-будь сидів у слідній вязниці, з котрої утік. Подобиці сєї утечі звістні читателям з нотаток, поданих в »Руславі« свого часу, а теперішня розправа не принесла нічого нового ні цікавого. З перебігу розправи вийшло на яву, що Савка сповнив свій обовязок яко дозорець, бо коли спостеріг утечу, повідомив о тім власть і що барон Бруницький в критичнім часі бавив у Львові. Для того ті дві особи вийшли ціло, за те прочих обжалованих засуджено: Данцевичівну на 14 днів, Ульрайха на 2 місяці, а Шкрабяка на 3 місяці звичайного арешту.

— **Толстой о юліяньскім календарі.** Знаменитий російський мислитель гр. Лев Толстой помітив в *Новім Времени* статью в справі ошибки в календарі т. зв. старого стилю або юліяньскім, яка поповняє ся в Росії постійно. Росія розпичне 20-ий вік не дня 1-го січня 1901 р., але 13-го січня тогож року, то значить розпичне нове столітє неприемною ошибкою. Календар юліяньський в порівнаню до астрономічного спізнає ся заедно що 128 літ о одну добу. В західній Европі і Америці сю ошибку направило вже давно і прийнято календар григоріянський. Для чого-ж і в Росії не заведено сего ліпшого календаря? Чому нове столітє має зачинати ся ошибкою? Прецинь чи скорше чи пізнійше ту ошибку направили треба. Чим довше триває сєй стан, тим ся ошибка стає більшою і тим тяжше буде єї усунути. Зрівнане календаря юліяньского з григоріянським є конечно: оно сполучить Росію з цілим цивілізованим сьвітом. Не можна чекати, бо пізнійше Росія буде спізнена в численю часу о місяць, рік і т. д. Годи-б ся користати з кінцем століття і направили вже раз сю нерозумну ошибку.

— **Зелізничний пташок.** На Угорщині арештувала поліція якогось Матея Енгля, бувшого магіка, котрий обрав собі в послідних часах за фак — витягати подорожним на залізницях з кишень пулярес. Недавно усмотрив собі Енгель одного грошевитого панка і сьвів за ним до послідного поїзду, що їхав з Будапешту до Відня. В дорозі навязав з своїм товаришем подорожи оживлену розмову о австро-угорскій угоді і серед політичного запалу витягнув єму з кишень пулярес. Нещастє чи щастє хотіло, що набитий грішми пулярес упав на поміст. Але се не збило проворного злодія з нантелику; він підвіє сєйчас свою добичу і віддаючи єї властителеви, відозвав ся з усміхом: »Випав вам з кишень пулярес«. Але властитель пуляреса зрозумів в одній хвили цілу штучку і відіовів холодно: »Перепрашаю, ви мені єго витягнули з кишень і пустили на поміст«. На найближшій стації велів властитель пуляреса Матея Енгля арештувати.

— **Інфлюєнца у Відні** лютить ся на днях в страшний спосіб. В послідних пятах днях зголосило ся до клівік і шпиталів таке число хорих, що вкінци не стало місця. Всі комнати переповнені, а багато хорих, особливо бідних, найшло ся в тяжкім положеню, не маючи де примістити ся.

— **Побите почтової експедиції.** Перед судом в Станиславові ставав на днях Александер Ціхалевський, бувший покутний писар а тепер властитель дібр Цуцилів, обжалований о тяжке побите почтової експедиції. В серпни тамтого року нанав він в Цуцилові на урядуючу в тамошнім уряді почтовім експедицію, панну Анну Чайківну, зневажив єї і побив, іменно за се, що

не хотіла видавати єму листів без зложеня при писаній почтовими законами заплати. Трибунал засудив єго за те на 4 місяці вязниці, заостреної раз на тиждень постом.

— **Удав ся син в батька.** Арештований оноді в Будапешті Юлій Кешковський є сином звісного дефравданта Чєслава. Давнійше служив яко офіцир при уланах, але наробив тільки довгів, що мусів з війска уступити. Тоді зачав на всі сторони пускати в обіг фальшиві векслі, заосмотрені підробленими підписами діда, вітця, матери і брата. Есконтував їх в Будапешті і в галицких філіях угорских банків і то на значнійшій суми. Тепер надходять накази заплати зі всіх сторін Угорщини до родини Кешковских в Кракові.

— **Краєм столітних старців** є Іспанія. На один мільон людий припадає там 25 осіб, що переступили сотку літ. Дивна при тім річ, що з політичним і економічним упадком народу довгота життя тамошних мешканців зростає постійно, бо коли на початку біжучого віка число столітних старців вносило лише 12 на один мільон, нині та цифра є о половину більша.

— **Площа і памятник Тараса Шевченка.** Товариство ім. Шевченка внесло на днях до ради міської у Львові просьбу, щоби площа перед кам'яницями сего товариства при ул. Чарнецкого носила назву пл. імени Шевченка і щоби на ній вільно було поставити памятник нашого найбільшого поета.

— **Довговічність в Ватикані.** Дня 2. марця сего року буде папа Лев XIII, обходити 89-ті уродини. Старенький commendatore Пачеллі укінчить за кілька днів 101 літ життя. Начальник папської гвардії де Костен має тепер 90 літ. Девять кардиналів: ді Каносса, Мергель, Челевія, Рікар, Кремеац, Лєдоховський, Джеллоті, Шляйх і Штайнгубер числять разом 735 літ. Вкінци замітити годить ся, що в Ватикані живе один церковний слуга, котрий в тім тижни обходив 120-ту річницю своїх уродин.

— **Герольд телефонічний.** Виділ віденської ради міської ухвалив уділити концесію на засноване підприємства »Герольд телефонічний«. В сєй спосіб буде у Відні заведена новість, звістна вже на Угорщині по більших містах, а полягає она на тім, що посредством відповідно приладженого телефона одержує абонент ріжні вісті дивникарскі, біржеві, а також цілі декламацийні, музичні і театральні продукції і т. д. Хто справить собі такий телефон, буде міг сидіти найспокійнійше дома і довідувати ся о найновіших вістях та прислухувати ся всему, чого лише забажає.

Наука, штука, література.

— **Літературно-науковий Вістник**, книжка друга, за місяць лютий 1899, містить: *Блудний син*, оповіданє Гната Хоткевича; *З поезій Лєсі Українски*: I. На спомин І. Котляревського, II. У пустині, III. Весна зимова; *Лєгальний до дня душі*, оповіданє Василя Кравченка; *Два малюнки*, Надії К. Кибальчич: I. Місячне сяєво, II. У лісі; *Ворог народа*, драма в пятах актах Генрика Ібзена (акти I—II); *Из оповідань Оссїт*: I. Падучі зорі, II. Іронія, III. Жорстокість; *Житє Евгєна Гребінски*, написав Грицько Коваленко; *З російської України* — Spectator a; *Листи з-над Полтви*: Лист перший — Observator-a; *Юрій Брандєс* (з портретом) — Івана Франка; *Іван Пилипович Хильчевський* (по смертна згадка) — Сергія Єфремова; *Хроніка і бібліографія*.

Телеграми.

Відень, 17. лютого. Стан здоровля архикнягині Марії Імакуляти погіршив ся, бо до важної недуги ниркової прилучило ся запаленє легких.

Штокгольм, 17. лютого. Промисловець Гаммер в Християнії оповістив, що готов уоружити корабель »Гекля«, котрим проф. Натгорет має удати ся до Гренляндії, щоби шукати за Андрєм. Гаммер зложив на сю ціль значну суму.

Льондон, 17. лютого. Англійські дивніки подають лист одного з кореспондентів, що перебуває тепер в Тульоні. Звертає він увагу на велике зброєне Франції і на маневри французкої фльоти. Францускі офіцири голосять публично і без обиняків, що небавом мусить прийти до війни межі Францією а Англією. Француска фльота в кількох тижнях буде готова до бою.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп. особ.	приходить о годині		посп. особ.	відходить о годині	
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7:40	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	" Янова	
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50	" Кракова (Відня, Варшави)	
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова	
	10:35	" Іцкан, Сучави	9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:45	" Ярослав, Любачева	9:53	з дв. Підзамче	
	1:01	" Янова	9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
	1:40	" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	з дв. Підзамче	
2:15	—	" Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:30	—	на дв. гол.	2:50	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	
	5:00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.		Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ря-	
	5:25	на дв. гол.		шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.	
	5:40	" Іцкан, Сучави	3:00	" Стрия, Сколього тільки від 1/2 до 3/4	
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева	4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль.	
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Либорч)	
	3:30	на дв. головного	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
7:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	" Тернополя з двірця головного	
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	" Сокала, Рави рускої	
9:45	—	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головного	7:44	" Янова	
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.	11:00	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
			11:27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. вел. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

**Банку
Гіпотечного**

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банківом.

**ТОВАРИСТВО
для розвою рускої штуни**

стваришене зареєстроване з ограниченою порукую
у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після компенсації своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругв, на тетрапеди, плещениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, габусові і т. д.; з дерега: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести прсцесійні, спсвідальниці і пр. і всякі праці золотарські; різьку укрешує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу шук красних. Поручаючи протє се чисто руске Товариство патриотичній спіді нашої П. Т. Пудявки духовної і світської, надїємо ся, що звольте Она причинити ся до осягненя сеї ціли численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства —

з глубоким поважанем

Дирекция.

Товариство не послукує ся агентами.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрст з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилас: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в цїні по: зр. 9:20, 10:20, 10:70, 11:20, а спеціальність по 12:20 франко **БИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3:70, 4:10, 4:90 франко. — Цїні товари по умірених цїнах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сїльського жита.

Цїна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 45 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезия, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уваглядиюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Цїна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківский**, Львів, улица Зибликевича, число 34.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завжди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотяби найупірнійшої, або астми, навіть дуже задивненої і на позір невилічимої, сей нехай не гербату для хронічно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-oro**. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у **A. Wolffsky-oro, Berlin, Nr. 37**

Учитель

орган руского Тов. педагогічного дво-тижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тдевалій, і елегантний Цїни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвортною почтою.

140

РОБІТНЯ СУКОЇ ДАМСКИХ

Емїлії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29, І. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цїнах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осїбних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешканє